

na drugi dan malo pomolze. Tako bode kmalu izgubila mleko, potem naj se pa zopet bolje krmi, da se prej zopet opomore.

Kedar se je prase odstavilo, ni vse eno, kaka hrana se mu daje. Če se prase prav ne krmi, ima kmetovalec gotovo škodo. Prve dni praseta ne marajo jesti in zaradi tega nekoliko shujšajo. Da se jim pa preveč hrana hipoma ne premeni in da v rasti preveč ne zaostanejo, dobro je, da se k hrani, katero dobivajo, prideva nekaj posnetega ali kislega gorkega mleka in da se jim sploh več tednov daje gorka jed. Dalje ko dobivajo mleka, bolje uspevajo. V mleko se lahko primeša ječmenove, ovsene ali koruzne debele moke, lanenih prg ali kuhanega sočivja, da je hrana kolikor moči tečna.

Če so se na ta način polagoma navadila druge hrane, daje naj se jim tečna, močna krma, da hitro rastejo in se ugodno razvijajo. Če pa dobivajo premalo in preslabe krme, kakor krompirja, pese, repe, rženih otrobov, listja itd., rastejo le po časi, dobijo dolgo glavo, suh vrat, ozek, oster hrbet, ozek križ in čok, dolge noge, suha pleča in stegna, iz kratka: tako obliko, da ni pričakovati, da bi kedaj imeli dosti mesa in bi se kedaj dali dobro opitati. Prašiči, ki so mladi imeli dosti jesti, odebelijo se tudi pozneje lahko, nasproti se pa prašiči, ki so mladi imeli preslabo hrano, ne dajo zrediti in odebeliti. Da bode prase hitro in lepo raslo, dajati se mu mora krma, ki ima v sebi dosti sestavin, iz katerih se narejajo kosti in meso, to je mnogo fosfornokislega vapna in proteina. Teh sestavin je pa posebno dosti v mleku, sladkem in kislem, v sočivji, raznih žitih, lanenih prgah, zeleni detelji in grašici, ne pa v krompirji, pesi, repi itd. Ni torej prav, če nekateri gospodarji skoro izključno z njimi krmijo praseta.

S tem bi bili skorej vse povedali, kar se da sploh reči o tej stvari. Vsaka gospodinja bode pa še lahko sama kje kaj dodala, kar že zna iz lastne skušnje, da je dobro.

Sejmovi. Dne 4. julija v Vozenici in v Vidmu, v Podplatu in na Rečici. Dne 7. julija v Brežicah, v Vojniku, v Mariboru. Dne 8. jun. pri sv. Juriji na Pesnici, pri sv. Emi in v Pišecah. Dne 9. julija v Konjicah.

Dopisi.

Od sv. Marjete pri Rimskih toplicah. (Smrtna kosa.) [Konec.] Kakor je bil g. Josip Ožek kot značajan krščanski dijak in mladenič vsem v izgled, takó je bil sedaj tudi v svoji mučni bolezni v izgled vsakemu bolniku; nekaj časa je upal, da še ozdravi, a ko se mu je jelo le hujšati, udal se je v Božjo voljo, prosil za spovednika in se lepo pripravil na pot v večnost; sam si je poiskal svečo svojega prvega

obhajila, rekoč, da je ne bode treba domačim iskati. Ko je ta blagi mladenič izdihnil svojo dušo, zastokala je britko cela vas, cela okolica, in ta izguba ganila in presunila je vsacega, kateri je ranjkega poznal. Kako je bil g. Josip Ožek priljubljen, to priča gotovo najbolj njegov pogreb. V ponedeljek dne 16. junija ob 1/2 9. uri zjutraj hitelo je ljudstvo od vseh strani skupaj; kljubu lepemu vremenu in delu na polji se je vendar mnogo kmečkega ljudstva zbralo, da skaže ranjkemu še zadnjo čast in ga priporoči milosti Božji. V dolgi procesiji, katere se je vdeležilo osem preč. gosp. duhovnikov in drugih gospodov od blizo in daleč, spremili smo ranjkega v farno cerkev in od todi na mirodvor. Akademsko društvo „Triglav“ poslalo mu je po zastopnikih g. Korun-u in g. Krančič-u lep venec, kateri se mu je položil na gomilo. Po dokončanih cerkvenih obredih povzdignil je na grobu modroslovnik g. Valentin Korun svoj milodoneči glas ter se v imenu „Triglavčanov“ poslovil od ljubega jim tovariša; rekel je med drugim, da je nepričakovana žalostna vest o smrti Ožek-ovi, katero je brzojav prinesel v Gradec, „Triglavane“ močno pretresla in ganila; povdarjal je lepe čednosti in lastnosti, posebno kolegijalnost in narodnost ranjkega ter se slednjič v imenu dijakov zahvalil preč. gosp. duhovnikom in vsem, ki so se pogreba vdeležili. Na to je preč. gosp. župnik Janžek v ginljivem govoru razlagal lepo krščansko, izgledno življenje ranjkega in njegovo udanost v voljo Božjo; tolažil je pričujoče, katerih niti eno oko ni ostalo suho, tolažil je vsled te strašne izgube skoraj neutolažljive stariše, da naj nikar preveč ne žaljujejo, ako je Bog drugače obrnil, kakor so oni obračali; kajti kogar Bog ljubi, tega vzame k sebi. Pevci iz Laškega trga zapeli so mu potem milodonečo nagrobnico „Nad zvezdami“. Takó je bila končana ta žalostna svečanost, zaprla se je gomila za blagim možem, za boriteljem naših pravic, za nadepolnim slovenskim mladeničem. Daj pa Bog, da bi besede g. Korun-a in preč. gosp. župnika, katere so proslavljale tako lepe čednosti ranjkega, ne bile zastonj, temveč da bi povzročile, da bi se slovenski dijaki in mladeniči po izgledu ranjkega g. Josipa Ožek-a ravnali. Res na njegovem grobu obljubimo, da hočemo sedaj, ko smo zopet enega boritelja izgubili, zato tem vstrajnejše delovati za našo sveto reč, za narodne pravice; ednega nam je nemila smrt prerano pokosila, stopimo tedaj ožje skupaj in ne vdajmo se! Dovolite mi še samo, da se v imenu potrjih starišev, bratov in sester ranjkega na tem mestu prisrčno zahvaljujem v prvi vrsti preč. gospodom duhovnikom za tako obilno vdeležitev pri pogrebu, nadalje gg. Korun-u in Krančič-u kot zastopnikoma društva „Triglav“ za krasen venec in vsem, ki ste se blagovolili pogreba vdeležiti po-

sebno še Laškim pevcem in njih pevovodji g. Groznik-u za mile naogrobnice; ranjkega g. Josipa Ožek-a pa priporočam vsem njegovim prijateljem in znancem v blag spomin; bodi mu zemljica lahka! Eden njegovih prijateljev.

Iz Ljutomera. (Volitev v deželni zbor) je bila letos pri nas jako burna, ker se je proti narodnemu kandidatu dr. Ivanu Dečko vzdignil okrajni glavar, g. baron Mac Nevin, ter mu postavil, rekel bi, skoro po sili protikandidata Ivan Farkaša, sicer poštenega kmeta in predstojnika v Iljaševcih, ter z vsemi sredstvi in na vse mogoče načine agitiral proti dr. Dečko. Čudno je bilo videti in je budilo mnogo suma, zakaj da so za prostega kmeta skoro vsi posvetni gospodje se potegovali, dasiravno včasih še kmeta ne pogledajo. Pa kljubu toliki agitaciji je vendar pri volitvi dr. Ivan Dečko dobil 74 in Ivan Farkaš le 38 glasov. Ko je Farkaš sprevidel, kdo in kako se za-nj potegujejo, naznanil je volilni komisiji, da on ne kandidira in ne mara poslanec biti, torej naj za-nj ne glasujejo, pa glavarjeva stranka mu je vendar svoje glase oddajala. Omeniti še je, da so za dr. Dečko glasovali tudi navzoči duhovniki in vsi inteligentni in zavedni volilni možje, med temi tudi resnični Farkaš-evi prijatelji, kajti oni dobro vejo, da poslanec v deželnem zboru še ne stori svoje dolžnosti, če samo pravi: da, da! ali ne, ne! ampak včasih mora tudi povedati in razložiti, kar se mu zdi potrebno in in koristno. Na tukajšnjo parolo ali geslo: „Kmet naj voli kmeta“, je neki volilni mož odgovoril: Zakaj pa vi tržani več ne marate za svoje tržane? Če vi volite svoje doktorje za poslance, zakaj pa kmet ne bi volil svojih dohtarjev!

Iz Slov. Bisterškega okraja. Slavno smo zmagali dne 27. t. m. pri volitvi za deželni zbor v Mariboru. Bilo nas je narodnih volilcev 42, in nasprotnikov 11, iz našega okraja. Pokazali smo našim nasprotnikom, da tudi pri največjem naporu ne opravijo z nami nič. Pokazali smo tudi, da smo prebujeni iz narodnega spanja, ker pred 18 leti imeli smo mi ravno nasprotno število narodnih volilcev, namreč 11, in nasprotniki 44. Veseli smo tega napredka, ker so letos nekateri vendar spoznali svojo zmoto, kakor iz Črešnjevca Visjak, in Robar, katera sta z nami volila. Mi spoštujemo in ju čislamo, da sta vendar enkrat otrsela spone nemškega liberalizma. Tem bolj obžalujemo one občine, katere so poslale može na volišče, kakor Pekel, Gornja Bistrica, Šentovec, Šmartno enega, eden naroden, Freiheit, Bojtina, Kalše, Gabernik, kateri so šli z nemškimi liberalci, in so tako osramotili sebe in občine. Mi upamo, da kedaj pri volitvah za državni zbor tudi ti ljudje propadejo, in se nadomestijo z moži, kateri ne bojo sebe, kakor občine sramotili.

Ali tudi nam sta bila dva volilca izostala, namreč, eden iz Spodnje Polskave, eden iz Brezja pri Studenicah. Mi svetujemo tem občinam, naj z naprej bolj stanovitne može volijo, kateri se ne bojo bali javno svetu pokazati, kakega mišljenja da so. Kličemo vam toraj, dragi rojaki, delajmo, da kedaj ne eden nasprotnik ne pride na volišče iz našega okraja. Vsem pa, kateri so nam nasprotni, obrnimo hrbet. Ne hodimo k nobemu nasprotniku, ne v štacuno, ne oštarijo, ne k čevljarju, ne krojaču, sploh nobenemu, kateri nas zaničuje. Bodemo videli potem, kako dolgo da še bo njih srd do nas trpel.

Slov. volilec.

Iz Celjske okolice. (Volitev, naš župan.) V sredo 25. junija bila je v naši občini volitev 7 volilnih mož za volitev deželnih poslancev. Nemškutarji se volitve niso vdeležili. Prišlo je namreč 56 naših zavednih kmetov koj ob 8. uri, in tedaj so nemškutarji, ki so imeli 2 moža postavljena, da sta pazila, ali se bodo naši kaj mnogoštevilno vdeležili volitve, sprevideli, da ne bo nič za njih, ter so izostali. Čast našim vrlim volilcem! — Naš ubogi župan Mravljak, katerega je nemškutarska stranka nekaj postavila na županov stol, se je na tem stolu primrznil. Revež ne more več doli. Ker se je vsled ugovora narodne stranke volitev v II. razredu, v katerem so zmagali nemškutarji ovrgla, in smo pri novej volitvi zmagali potem Slovenci, morala bi se sedaj vršiti nova volitev župana, kajti do sedaj še ni bil občinski odbor veljavno sestavljen. Župan bi moral poklicati sedaj odbornike, da si izvolijo novega župana. Pa ne more, boji se, da bi mu srce žalosti počilo, če ne bi več on županil v naši občini. Slovenci, ki so dozdej nemškutarjem še vse prevrgli, morali bodo vže še tudi županov stol z županom vred prevreči; potem se bo že doli skopcnil, ko drugače ne more proč.

Iz Gotovelj. (Pojasnilo.) Ker se meni iz večih strani očita, češ, da sem jaz kriv dopisa „Iz Gotovelj“ v zadnji „Gospodarstveni prilogi“, priloženi „Slov. Gosp.“ št. 25. od 19. junija 1890; zahteva moja čast in dobro ime, da tukaj javno izrečem: Ni res, da bi bil jaz kedaj omenjeni dopis pisal, ali zraven kaj pripomogel ali še celó za ta dopis pred natisom vedel. O tem prosim naj tudi slavno uredništvo svoje mnenje izreče!*) Gotovljani, bodimo le složni in mirni, saj smo vsi vrli bratje Slovenci: združimo se in delajmo vztrajno na polji umnega gospodarstva ter v vrtu mile nam matere Slave in časniki ne bodo nam v grajo, temveč v čast naše dopise donašali!

Ant. Goršek.

Od sv. Jurija pod Taborom. (V pojasnitve) dopisa od sv. Jurija pod Taborom vam, g. urednik, poročim, da pri nas ni nobene strani,

*) Dopis ni bil iz Vaše roke.

Ured.

ki bi nasprotna bila osnovi kmetijskega bralnega društva; pač pa je v občini neka strančica, od katere si neki možič posebno prizadeva, da izpódrine konservativne časnike ter jih zameni z liberalnimi, ter baje namerava jih tudi v osnovano „bralno društvo“ spraviti.

Iz Rožne doline. („Lepa nedelja“) Od pamtivekov obhaja se tukaj tako imenovana „lepa nedelja“ vselej na Šenpetrovo, če je takrat, recimo, tudi petek. Pred 6 leti, ko je bilo Šenpetrovo v nedeljo, kakor letos, praznovali smo ob enem blagoslovljenje ponovljenega našega zvonika. Letos bil je pa ta praznik zato posebno zanimiv, ker so nam bili prišli na pomoč veleč. gospod Alojzij Kos, župnik Črešnjski, ki so ta den dopolnili 25 let svoje duhovske službe. Bilo je namreč ž njimi vred l. 1865 na praznik sv. apost. Petra in Pavla v stolni cerkvi v Mariboru posvečenih 15 čč. gg. bogoslovcev, a žal, da 6, oziroma 7 od teh jih je že odmrlo, jeden pa leži že leta in leta na postelji bolečin. Zato ostali osmerici kličemo tem krepkejšo: na mnogaja leta!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Zadnje dni v minolem tednu ste delegaciji dovršili svoje delo, avstrijska v petek, ogerska pa v soboto. Skupnih stroškov ima cesarstvo 132,925.887 gld., prihodkov pa 40,487.759 gld., torej primanjkuje 92,434.137 goldinarjev in teh plača avstrijska 63,409.817 gl., ostalo pa pride na ogersko skupino. — Drž. vojni minister, fzm. Bauer najbrž odstopi in sicer zato, ker ni govoril v delegacijah do volje — temno, ter je razkril reči, ki bi jih ne bil imel razkriti. — Iz pogodbe štajarskih liberalnih in konservativnih veleposestnikov ni postala resnica ter so liberalci izvolili le liberalce v dež. zbor. V tem imajo posehmal liberalci 40, konservativci 12 in Slovenci 8 poslancev. Vrhuh še so v njem sekovski in lavantinski knezoškof ter rektor c. kr. vseučilišča v Gradci. Kakor se vidi, imajo liberalci za-se dve tretjini glasov, to pa tedaj, če ne bode mil. knezoškofov v zboru. — Na Koroškem vrše se volitve še le v meseci avgustu in gredó Slovenci pa konservativni Nemci vkup pri volitvah v okrajih, koder živé Slovenci. To je dobro, če pa le Nemci ne drže v tem, kakor doslej, rok križem. — Slov. volilci iz Podjunske doline imajo v nedeljo, dne 6. julija, velik shod pri Železniku v Sp. Libučah. Enacih še bode poslej na večih drugih krajih. — V Ljubljani so prav veseli novega vodovoda ter bode vsled zdrave vode sedaj vse bolj zdravo mesto. — V Vačah razkrije se v nedeljo, dne 13. julija spominska plošča škofu M. Ravnikarju, izbornemu slov. pisatelju. Priprave za to slovesnost dela slov. pisateljsko društvo, ki

mu predseduje dr. Jože Vošnjak. — Mestno starečinstvo v Gorici skuša svoje stroške skrcíti, toda ono čuti, da človek ležje stroške vpejja, kakor pa jih odpravi. — Nemški šulverein vzdržuje v Gorici še dalje nemško lutrovsko šolo. Škoda, da prihaja va-njo tudi nekaj slovenskih in torej katoliških otrok. — Mestni urad v Trstu je prepovedal slov. pevskemu društvu „Adrija“ veselico, iz laške napetosti, toda c. kr. vlada je izrekla, da ni uzroka za tako prepoved in zato napravi sedaj ono društvo svojo veselico; kakor se nadja, bode ona sedaj še tem večja. — Slov. drž. poslanec, g. J. Nabergoj, je zbolel, ker so ga laški mestni očetje bili v očitni seji grdo napadli. Tem bolj pa so njegovi volilci sedaj veseli, ko je zaslužnemu možu že bolje postalo. — Skupni drž. finančni minister baron Kallay pojde te dni v Bosno, da si ogleda „Novo Avstrijo.“ Pravijo, da je v njej zdaj že blizo vse v redu, in toliko je že resnica, da je bolje, kakor je kedaj bilo. — Kakor pri nas, tako imajo tudi na Ogerskem drž. poslanci sedaj počitnice in torej tudi gg. ministri nekaj več mirú. —

Vunanje države. Oni škofje, ki se v Italiji potegnejo za pravice sv. Očeta v Rimu, trpé od strani laške vlade silne sitnobe in sv. Oče Leon XIII. jih zato kaj lepo tolažijo v posebnem pismu do njih. — Mestni očetje v Rimu so razven dveh vsi odložili čast zastopnika, ker se jim dozdeva, da sega minister Crispi preveč v pravice mesta. Odkar je Rim glavno mesto Italije, nima mesto nič kaj sreče ter je, če smemo tako reči, že do vrata v dolgih in ni upanja, da se kedaj izkóplje iz njih. — Framasoni so povsod ljudje, katerim ni nič sveto, ne vera, ne blago bližnjega, toda v Italiji so še brž slabši, kakor drugod. Njih vodja, nek Adriano Lemmi, je jud in dolžijo ga, da je državo za 3 milj. „navil“, ali vlada ga vse eno pusti pri miru, iz strahu pred framasoni. — Vedno bolj se povdarja, da je francoska republika že sklenila zvezo z ruskim carom, vendar pa storimo prav, če še ne verjamemo tega. Ruski car pač ne more dati veliko na besede mož, kateri že more biti jutri nimajo več krmila vlade v rokah. — Angleška vlada ima sedaj težave za voljo svoje pogodbe z Nemci. Prebivalci otoka Helgoland se branijo in nočejo priti pod oblast Nemčije, toda kaj si čejo? Pogodba med angleško in nemško vlado se pač ne prekličo za voljo njih. — Nemški cesar je podelil majorju Wissmannu plemstvo: Wissmann je vodja nemških vojakov na Samoijskih otokih, na vzhodni strani Afrike. Ti so sedaj pod nemško oblastjo. — Knez Bismarck pride najbrž kot poslanec v drž. zbor v Berlinu in bode to gotovo neljubo cesarju, ker je vidno, da še Bismarck noče mirú. — V Rusiji